

**Міністерство аграрної політики та продовольства України
Миколаївська обласна державна адміністрація
Управління освіти і науки
Миколаївський державний аграрний університет**

**СТУДЕНТСЬКЕ
САМОВРЯДУВАННЯ – ШЛЯХ ДО
ДЕМОКРАТІЇ**

Матеріали Всеукраїнської конференції

12-13 жовтня 2011 року

Миколаїв

економічні можливості, що забезпечують самостійність вирішення багатьох соціально-виховних освітніх завдань.

Студентське самоврядування в європейських університетах, яке не є однотипним, сьогодні слугує моделлю, об'єктом для порівняння або певним алгоритмом для українських студентів, є результатом апробації органічної модернізації західного суспільства.

Хилько Іван Іванович

Миколаївський державний аграрний університет, старший викладач

СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ФОРМА СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ

Однією із головних засад справді демократичного суспільства є наявність громадського самоврядування та його ефективне функціонування. Адже самоврядування – це гарантоване державою право та реальна здатність громади самостійно або під відповідальність органів чи посадових осіб самоврядування вирішувати внутрішні питання у визначених законодавством межах.

Болонський процес орієнтує вищі навчальні заклади на залучення студентів як компетентних, активних і конструктивних партнерів до формування зони європейської вищої освіти. Враховуючи важливість цього аспекту проблеми, Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України видало наказ №166 від 03.04.2001 року, яким затвердило «Положення про студентське самоврядування у вищих навчальних закладах» [1]. У цьому положенні визначається сутність студентського самоврядування, права та обов'язки студентів.

У зв'язку з цим актуальність теми обумовлена перш за все тим, що не існує стандартної моделі самоврядування в закладах освіти, звідси, на нашу думку, самоврядування як соціальна модель потребує детального вивчення. Соціалізація – це процес усвоєння індивідом упродовж життя знань, норм і цінностей суспільства, до якого він належить. Кінцевою метою соціалізації

має бути формування громадянськості, ступінь якої визначається тим, наскільки особа пристосувалася до соціальних відносин та сприяє розвитку суспільства.

Безумовно, студентське самоврядування належить до тих інтерактивних процесів, завдяки яким відбувається соціалізація студентської молоді. Студентське самоврядування є своєрідним лакмусовим папірцем для визначення того, чи є молодь, студентство споживачем, чи активним учасником суспільного життя. Недаремно в рамках програми «Tempus» (схеми співробітництва країн ЄС у сфері вищої освіти) саме студентське самоврядування визначене одним із пріоритетів для України у сфері управління університетами.

Студентське самоврядування – це форма управління, за якої студенти на рівні академічної групи, факультету, гуртожитку, курсу, спеціальності, студентського містечка, іншого структурного підрозділу ВНЗ мають право самостійно вирішувати питання внутрішнього управління. Головна мета діяльності органів студентського самоврядування полягає передусім у створенні умов самореалізації молодих людей в інтересах особистості, суспільства і держави. Дуже часто сама адміністрація вищого навчального закладу покладає важливі завдання на органи студентського самоврядування. Окрім цього, органи студентського самоврядування забезпечують ефективний зв'язок між студентами університету й іншими інституціями у галузі вищої освіти й опікуються справами всіх офіційних студентських товариств університету.

Можливість створення студентських органів самоврядування передбачена низкою нормативно-правових актів України – Положенням про державний вищий заклад освіти від 5 вересня 1996 р., Типовим положенням про органи студентського самоврядування від 3 квітня 2001 р., Законом України «Про вищу освіту» від 17 лютого 2002 р.

На сьогодні існує проблема неналежного законодавчого оформлення й, відповідно, необхідність удосконалення нормативно-правової бази. Згідно з чинним законодавством права участі студентського самоврядування у вирішенні питань, що

стосуються вищої освіти, є лише декларативними, а порівняно з аналогічними правами професійних спілок – дуже обмеженими.

Наступна не менш важлива для незалежності органів самоврядування проблема – відсутність достатніх фінансових можливостей для реалізації завдань та виконання власних функцій. Але ж цілком очевидно, що фінансова незалежність – це запорука свободи та самостійності дій.

ДЖЕРЕЛА

1. Положення про студентське самоврядування у вищих навчальних закладах // Інформаційний вісник. – К. : Вища освіта, 2002. – № 7.

Шарата Наталія Григорівна

Миколаївський державний аграрний університет, проректор з науково-педагогічної та виховної роботи

Хабіров Вадим

Миколаївський державний аграрний університет, студент

МОДЕЛІ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Вагомою складовою університетського самоврядування Миколаївського державного аграрного університету є студентське, яке теж має стати партнером в умовах впровадження університетської автономії. Саме це спонукає студентське самоврядування до подальшого розвитку і збагачення новітніми демократичними ідеями. Від ефективності його діяльності значною мірою залежить формування національно свідомого громадянина.

Студентське самоврядування є важливим фактором розвитку суспільства, виявлення потенційних лідерів, формування у них навичок управлінської та організаторської роботи з колективом, майбутньої еліти нації.

У період активного утвердження демократичних засад в усіх сферах життєдіяльності українського суспільства активною наліщається гармонізація нашої системи освіти з європейською. Україна прагне стати повноправним учасником Болонського процесу. Тому організація і зміст освіти alma-mater повинні відповідати світовим вимогам, однією з яких є функціонування

Науково-практичне видання

СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ – ШЛЯХ ДО ДЕМОКРАТІЇ

Матеріали Всеукраїнської конференції

Технічний редактор – Лукьяненко Д. В.

Підписано до друку 8. 11. 2011 р. Зам. № 200
Формат 60*84/16 Ум. друк. арк. 8,2
Наклад 100 примірників

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського державного аграрного університету
54010, м. Миколаїв, вул. Паризької комуни, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1155 від 17.12.2002 р.